

تاریخ دریافت: ۹۹/۸/۱۶

تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۰/۷

فصلنامه خط‌مشی‌گذاری عمومی در مدیریت

سال یازدهم / شماره سی و نهم / پاییز ۱۳۹۹

ارائه مدل مناسب سیاست‌گذاری اخلاقی در سازمان‌های ورزشی ایران

میثم عیوضی^۱ - علیرضا امیرکبیری^{۲*} - فریده حق‌شناس کاشانی^۳ - محمدرضا ربیعی مندجین^۴

چکیده

زمینه: با توجه گسترش ورزش در جوامع و بروز چالش‌های اخلاقی، اهمیت اخلاق در ورزش را نمایان می‌سازد لذا نیازمند سیاست‌گذاری مناسبی هستیم تا جامعه ورزشی هرچه بیشتر در حرکت به سمت اخلاق ورزشی موفق باشد.

هدف: هدف این پژوهش ارائه مدلی مناسب برای سیاست‌گذاری اخلاقی در سازمان‌های ورزشی ایران است.

روش تحقیق: در این پژوهش با استفاده از روش تحقیق کیفی و با جمع‌آوری داده ۱۹ نفر از مدیران و اساتید خبره ورزشی مصاحبه نیمه ساختار یافته انجام پذیرفته. اطلاعات بدست آمده از طریق مصاحبه گردآوری شده و سپس با استفاده از نرم افزار Maxqda کدگذاری انجام گرفته و با روش تحلیل مضمون سعی به ارائه مدل شده و در نهایت با استفاده از پرسشنامه با نمونه احتمالی ۳۸۵ نفری با استفاده از نرم افزار spss و SmartPLS مدل مورد آزمون قرار گرفته.

یافته‌ها: مدل ارائه شده متشکل از دو تم اصلی تحت عنوان تم محتوایی سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش با ۴ دسته مقوله در ۱۳ دسته مفهومی و تم شکل فعالیت‌های سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش با ۵ دسته مقوله در ۱۱ دسته مفهومی شکل گرفته در بخش آزمون مدل مقادیر R^2 معنادار بوده و ارتباط آنها مورد تایید قرار گرفته شده است و نیز برازش مدل کلی $0/821841090357$ شده است که نشان از برازش کلی قوی مدل پژوهش دارد.

نتیجه: نتایج این پژوهش بینشی را به سیاست‌گذاران و مدیران در عرصه ورزش می‌دهد تا با استفاده از الگوی ارائه شده، به اعتلای هرچه بیشتر اخلاق ورزشی سبب شوند

واژگان کلیدی: اخلاق، ورزش، سیاست‌گذاری، سازمان‌های ورزشی، تحلیل تم

^۱ گروه مدیریت دولتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۲ گروه مدیریت دولتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

dr.alirezaamirkabiri@gmail.com

^۳ گروه مدیریت دولتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۴ گروه مدیریت دولتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

مقدمه

ورزش به عنوان فرآیندی اخلاقی در نظر گرفته می‌شود که نقش موثری در رشد و تعالی افراد دارد و ورزش قابلیت این را دارد که در بیشتر مقوله‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی ایفای نقش کند و به راستی در جهان امروز کمتر پدیده را می‌توان یافت که از چنین ویژگی و قابلیت برخوردار باشد (قمی، ۱۳۸۷: ۱۰۹). همانطور که مشخص هست ورزش از شماره پدیده‌های است که غالب مردم به آن گرایش دارند. چه خود در میدان‌های ورزشی به صورت حرفه‌ای یا آماتور باشند و چه تماشاگر لحظه‌های ناب آن در میدان‌های ورزشی محلی، ملی یا بین‌المللی. با افزایش محبوبیت ورزش در جامعه، اخلاق ورزشی هم توجه بیشتری پیدا می‌کند و به افزایش این محبوبیت کمک میکنند (سلطانی و حسینی، ۲۰۱۳: ۲۰۱). ازسویی دیگر، در عصر کنونی رعایت نشدن برخی معیارهای اخلاقی، نگرانی‌های زیادی را در جامعه به وجود آورده است (نقوی و همکاران، ۲۰۱۸: ۲۸) که اهمیت توجه به اخلاق ورزشی را دو چندان می‌کند. همچنین عوامل سازمانی، عوامل سیاسی، عوامل فرهنگی و اخلاقی، عوامل فنی و دانشی، عوامل اجتماعی، قوانین ورزشی و عوامل درونی در رفتارهای اجتماعی ورزشکاران ایران نقش قابل توجهی دارند (نوربخش و رشیدی، ۱۳۹۳: ۳۶۳). درباره اخلاق علوم گوناگونی پدید آمده است که هر کدام به جنبه خاصی درباره آن می‌پردازد، مثل علم اخلاق، اخلاق وصفی، فلسفه اخلاق و فلسفه اخلاق به مبادی تصوری و تصدیقی علم اخلاق می‌پردازد رفتار اخلاقی نقش مؤثری در برقراری روابط فردی، گروهی و اجتماعی دارد و در سالهای اخیر، در کنار ارتقای مهارت‌های جسمانی در ابعاد مختلف ورزش به ویژه در ورزش قهرمانی، رفتار اخلاقی مورد توجه قرار گرفته است. پیدایش حرفه در اقتصاد ناشی از تقسیم کار در زندگی اجتماعی و تخصصی شدن امور در جوامع بشری است، گذشت زمان، رشد روزافزون

دانش و فناوری و پیچیده تر شدن روابط و مناسبات اجتماعی توسعه حرفه‌ها را در پی داشته است شاغلان حرفه‌ها روزبه روز نقش مهم تری در بهبود رفاه عمومی جامعه و ادای مسئولیت بر عهده گرفته اند کیفیت ارائه خدمات، اعتبار و اعتماد ایجاد شده موجب تداوم حیات حرفه‌ها و اشتغال اعضای آن در طول تاریخ بوده است. به بیانی دیگر مقبولیت جامعه سرمایه اصلی و سبب استمرار هر حرفه شده است. تداوم کار و حفظ این سرمایه از ضرورت و اهمیت ویژه برخوردار است. مقبولیت اجتماعی و کسب رضایت جامعه وقتی میسر است که ارائه خدمات، از اصول و ضوابط دقیق پیروی نمایند. نظام هر حرفه ترکیبی از قوانین، مقررات و اخلاق حرفه‌ای است که بر آن حاکم است. ضوابط رفتاری و اخلاقی هر حرفه مهم ترین خط مشی آن را تشکیل می‌دهد و مواردی چون تعریف مفاهیم اصلی حرفه، روابط اعضا با جامعه، روابط اعضا با یکدیگر را دربر می‌گیرد. اخلاق حرفه‌ای دانشی است که به نحو روشمند رفتار مناسب و درست را در هر حرفه تبیین و رهنمودهای عملی و کاربردی به منظور تعیین حد و مرز مسئولیت‌ها ارائه می‌دهد. بسیاری از حرفه‌های شناخته شده اصول و استانداردهای کاربردی برای اخلاق حرفه‌ای تدوین نموده اند. هدف اساسی از تدوین استانداردهای رفتاری این است که مسؤولیت‌های اخلاقی در قبال جامعه، دیگران و محیط مشخص شود اگر ورزش را به عنوان یک پیشه و حرفه در نظر بگیریم اخلاق ورزشی گونه‌ای، اخلاق حرفه‌ای است. به تعبیر دیگر همانطور که ما در پزشکی، مهندسی، تجارت و اقتصاد نیاز به پیروی از هنجارهایی داریم، ضرورت پیروی از هنجارها در اینجا هم حس می‌شود (براتعلی، ۱۳۹۱: ۸) ازسویی دیگر اطلاع از ارزش‌های اخلاقی ورزشی برای قهرمان ورزشی، علاوه بر رشد شخصیت قهرمانی آنان، دانش آنها و در نتیجه نگرش آنها را در آینده به عنوان مربی یا مدیر ورزشی در بخش علمی افزایش

می‌یابد (جعفرلو و همکاران ۶۵، ۱۳۹۶). همچنین ورزشکاران با داشتن باورها و ارزش‌های درست اخلاقی به این باور می‌رسند که رشد فکری و ورزشی ایشان مستلزم داشتن اخلاق در محیط ورزشی است (حکمت ۷۸، ۱۳۹۳).

سیاست‌گذاری اخلاقی

برای دست‌یابی به تعالی اخلاقی در ورزش نیازمند سیاست‌گذاری‌های متناسب در این عرصه مهم هستیم. سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش یکی از مهمترین مسائل جلوه‌گر در ورزش کشورها می‌باشد. امروزه مبحث اخلاق در جوامع به اندازه‌ای مورد توجه قرار گرفته که سازمان‌ها و نهادها سعی در پیگیری این مهم دارند. از سوی دیگر با توجه به اثرگذاری و اثربخیزی ورزش از اخلاق جامعه زمینه‌ساز ایجاد بستر سیاست‌گذاری‌های مرتبط در امر اعتلای اخلاق ورزشی شده است. لذا توجه به سیاست‌گذاری‌های اخلاقی مناسب در امر ورزش از دغدغه اندیشمندان و دست‌اندرکاران ورزش در بسیاری از کشورها می‌باشد. سیاست‌ها اصولی هستند که به تصمیم‌ها، اقدام‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های عمومی جهت می‌دهند و آنها را در راستای تحقق اهداف تنظیم می‌نمایند. آندرسون^۱ نیز سیاست را مجموعه فعالیت‌های هدف‌دار می‌داند که فرد یا گروه یا افراد برای حل مشکل یا مساله عمومی به عمل می‌آورند (الوانی و شریف زاده ۸۶، ۱۳۹۷). در حل هر مشکل بایستی اصولی رعایت شوند که عبارتند از: تشخیص مسئله، شناسایی راه حل‌ها، انتخاب راه حل، به کارگیری راه حل، پایش نتایج (دنس و روزنبرگ، ۱۳۹۴: ۳۶۵). سیاست‌گذاری نیز که در جهت حل مشکل انجام می‌شود، بایستی همه اصول فوق را شامل شود لذا فرآیند سیاست‌گذاری شامل مراحل است که برای نمونه از شناسایی و تعریف مساله، هدف‌گذاری، تولید اقدامات سیاسی، تصمیم‌گیری سیاسی، اجرای سیاست و ارزیابی سیاست

تشکیل می‌شود. اما یک مدل کلان اخلاقی که اکثر سازوکارها در آن دیده شده باشد وجود ندارد. سیاست‌گذاری عمومی فرایندی پیوسته از درک مسئله‌ای است که نیازمند واکنش دولت به تدوین، اجرا و ارزشیابی سیاست‌های اتخاذ شده را می‌طلبد (کاشف ۱۳۹۷، ۸۷). سیاست‌گذاری، جدید توسط لرنر و لاسول^۲ در ۱۹۵۱ مطرح گردید و سپس تحت عناوین دیگری همچون مطالعات سیاست‌گذاری و یا تجزیه و تحلیل سیاست ارائه شد. از سویی دیگر توسعه خط مشی‌ها و قوانین مروج اخلاق و انجام مسئولیت‌های اجتماعی توسط سازمان‌ها تا آنجا اهمیت یافت که برخی از آنها به عنوان انقلاب دوم مدیریتی یاد کردند در واقع انقلاب دوم مدیریتی سازمان‌ها را از یک بعد اندیشی درون‌نگر و رفتارهای خود خواهانه به سوی چند بعد اندیشیدن، بیرون‌نگری و رفتارهای دگر خواهانه سوق می‌دهد. انقلاب صنعتی قرن هجدهم که از آن به عنوان انقلاب مدیریتی اول نیز نام می‌برند کاملاً اقتصادی گرا بوده و عوامل محیطی را تنها برای منفعت و بهره‌برداری اقتصادی جذب می‌کرد و بازده آن نیز چیزی جز ستاده‌های اقتصادی نبود در واقع انسان خود را در چهارچوب عوامل اقتصادی و مادی غرق کرده بود و جایی برای عوامل اخلاقی و نیز معنوی باقی نگذاشته بود (گیوریان و ربیعی، ۱۳۹۴: ۵۰). بسیاری از تحلیل‌گران علوم خط‌مشی‌گذاری معتقدند، شناخت فرایندهای خط‌مشی‌گذاری بنیادها معرفتی و نظری حاکم بر این عرصه، ابزارها، تاکتیک‌ها و روش‌ها، به پژوهشگران کمک می‌کند تا به گفته دیوید ایستون^۳ به «جعبه سیاه سیاست‌گذاری‌ها» دست یابند. در این میان شیوه بیان و گفتمان موجود در خط‌مشی‌ها، که در هر فعالیت خط‌مشی‌گذاری وجود دارد، راهنمای خوبی برای این شناخت نظام سیاست‌گذاری در ایران بنیادهای معرفتی و نظری خاصی دارد. از این رو برای شناخت سیاست‌گذاری، شناخت این بنیادها به همراه ادبیات روز علم سیاست‌گذاری می‌تواند با

بررسی خط‌مشی‌ها فراهم آید که از یک سو به بهینه‌سازی فرایندهای سیاست‌گذاری آینده کمک شایانی می‌کند و از سوی دیگر ما را با نقاط قوت و ضعف و خلاهای موجود آشنا می‌سازد.

سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش ایران

نظام سیاست‌گذاری در ایران بنیادهای معرفتی و نظری خاصی دارد که به وجودآورنده ابزارها و فنون متناسب با خود هستند؛ ازاینرو، برای شناخت سیاست و سیاست‌گذاری، شناخت این بنیادها ازیکسو، به بهینه‌سازی فرایندهای سیاست‌گذاری آینده کمک شایانی می‌کند و ازسویدیگر، ما را با نقاطقوت، نقاط ضعف موجود آشنا می‌کند (الوانی و شریف زاده، ۱۳۸۳: ۹۸). مارتین لوترکینگ می‌گوید: اگر میخواهید مردم را به حرکت درآورید، حرکت باید به سوی چشم اندازی باشد که از نظر آنها مثبت است، از ارزش‌های مهمی بهره‌گیرد، چیزی که آنها آرزویش را دارند به آنها

بدهد و نیز باید به روشی الزامی عرضه شود که آنها احساس کنند برای پیگیری آن اشتیاق دارند (طرح اجمالی سند جامع ورزش کشور، ۱۳۸۱: ۲۵) بیشتر دولت‌ها سیاستهای ملی دارند و بسیاری از آنها بودجه‌هایی را به طرح‌های بین‌المللی اختصاص میدهند؛ ولی تعداد کمی از آنها چهارچوب سیاسی همنوایی را برای هدایت و مساعدت ورزش دارند (کیم، ۲۰۰۸: ۲۷۲). ورزش امری اجتماعی است؛ اما در تحلیل این پدیده برمبنای فرضیه‌ها و نظریه‌های علوم اجتماعی باید با احتیاط بیشتری نسبت به خیلی از امور اجتماعی دیگر برخورد کرد؛ زیرا، در تحلیل پدیده ورزش باید برمبنای تحلیل پدیده‌های بین‌رشته‌ای عمل کنیم؛ چراکه، بدون شک، امروزه ورزش به طور ویژه با فرهنگ، جامعه‌شناسی، روانشناسی، اقتصاد، سیاست و غیره پیوند یافته است؛ درحالی‌که در تحلیل پدیده‌های اجتماعی میتوان همزمان با توجه به شرایط دیگر، از یک عامل یا

شرایط (بسته به نوع پدیده) (به‌عنوان عامل اصلی یاد کرد. دیدگاه جامعه‌شناختی کارکردگرایی نیز معتقد است ورزش با تخیله هیجانها، تنشها و انرژی پرخاشگری افراد و تأکید بر ارزش‌های مثبت اجتماعی در جامعه‌پذیری سیاسی نقش دارد و باعث تقویت وحدت ملی و ثبات و تعادل اجتماعی می‌شود. این دیدگاه اعتقاد دارد زمانی ثبات و تعادل اجتماعی حفظ می‌شود که ارزش‌ها و محیط با هم سازگار باشند و آن نیز در صورتی است که ارزش‌های جامعه از طریق روندی با کفایت جامعه‌پذیری، به خوبی به نسلهای جدید منتقل شود (ملکوتیان، ۱۳۸۸: ۳۰۳).

مدل‌های تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری اخلاقی ارائه شده مدل نمای ساده‌ای از برخی جنبه‌های جهان واقعی؛ بازسازی و تلخیصی از واقعیت است که در برداشتن ویژگی‌های اصلی از واقعیت شناخت ما را تسهیل می‌کند (ذای، ۳، ۲۰۱۲). باتوجه به ویژگی‌های مطرح شده از سوی دای که یکی از صاحب‌نظران عرصه سیاست‌گذاری می‌باشد، باید بررسی کرد که کدام یک از مدل‌های مطرح شده در ادبیات این ویژگی را دارا هستند و تلاش شده نواقص آن برطرف شود. در ادامه‌مراحلی که هر محقق برای چرخه سیاست‌گذاری ارائه کرده اند به صورت خلاصه ارائه خواهد شد. لاسو (۱۹۷۱) اولین فردی بود که مدلی را جهت سیاست‌گذاری شامل هفت مرحله ارائه نمود: هوشمندی، طرح مسئله، تعیین دستور کار (تعریف مسئله)، فراخوان راحل، اجراع خاتمه، ارزیابی. در ادامه هنری و همکاران (۱۹۷۶) مدلی مشابه را برای تحلیل برنامه‌های کشوری و محلی ارائه کرده و اذعان می‌دارند که این فرایند برخی از مراحل مدل فوق را بیشتر می‌کند مراحل پیشنهادی به این صورت است: تشخیص مسئله، تعیین اهداف مرتبط، انتخاب معیارهای ارزیابی، تعیین گروه مشتری، تعیین گزینه‌ها، تخصیص هزینه‌ای هر گزینه، تعیین اثربخشی هر گزینه، ارائه یافته

ها. در سال ۱۹۷۹ مک رای^۴ و ویلدا اظهار می‌دارند هر تحلیلی در خصوص انتخاب سیاست مجموعه‌ای از عناصر را در برمی‌گیرد که عبارتند از تشخیص مسئله؛ تعیین شاخص‌ها یا برای انتخاب از میان سیاست‌ها؛ تولید گزینه‌های مختلف؛ انتخاب مسیر اقدام؛ ارزیابی سیاست پس از اجرا. در سال ۱۹۸۵ بوکهلز^۵ نیز در کتاب خود چرخه سیاست را شامل شش مرحله کامل و جامع زیر دانسته است: بروز مشکل؛ احساس و درک مشکل؛ یافتن راه حل‌هایی برای مشکل؛ و شکل‌گیری سیاست؛ تصویب و تایید سیاست؛ اجرا و کاربرد سیاست (بوکهلز، ۱۹۸۵: ۱۱۲). در ادامه کوید^۶ (۱۹۸۹) چرخه سیاست‌گذاری را شامل این مراحل می‌داند: فرموله بندی مسئله (تعریف)؛ جستجو جو برای یافتن گزینه‌ها؛ پیش بینی محیط آینده؛ مدل سازی تاثیرات گزینه‌ها؛ ارزیابی مقایسه و درجه بندی گزینه‌ها. در ادامه جک بارکنبوس^۷ در سال ۱۹۹۸ مقاله‌ای را در خصوص سیاست‌گذاری منتشر کرد که شامل پنج مرحله به شرح زیر می‌باشد: تنظیم جلسه (تعریف مسئله)؛ شکل‌گیری سیاست؛ اجرای سیاست؛ ارزیابی سیاست؛ بازخورد (به سه مرحله اول بازخورد نتایج صورت می‌گیرد) پاردون^۸ و همکاران (۲۰۰۱) نیز در مقاله خود چرخه سیاست‌گذاری را دارای شش مرحله تعیین مسئله؛ تعیین معیارها؛ شناسایی گزینه‌ها؛ ارزیابی و انتخاب؛ ارزیابی فرایند و ارزیابی پیامدها تعریف کرده است در این مدل هر سه نوع ارزیابی پیشین، حین اجرا و پسین مورد توجه قرار گرفته است. موضوعی که در مدلها تا این زمان مغفول مانده بود، شکل‌گیری دیدگاه‌های مجریان و ذینفعان بود که فارهرنکورگ^۹ در سال ۲۰۰۲ با در نظر گرفتن آن بعنوان یکی از مراحل سیاست‌گذاری، هشت مرحله را بعنوان چرخه سیاست‌گذاری معرفی کرد: طرح ریزی و احصا مسائل؛ شناسایی گزینه‌ها؛ ارزیابی و انتخاب؛ شکل‌گیری دیدگاه‌ها؛ اجرا سیاست‌ها؛ پایش؛ ارزیابی حین اجرا؛ ارزیابی پسین؛

مدل فوق تقریباً کاملترین مدل محسوب می‌شود تا این که مرحله مهم دیگری در دولت ایرلند شمالی انجام شد در سال ۲۰۰۵ هیل سعی می‌کند مدلی نسبتاً جامع ارائه دهد که از مراحل ذیل تشکیل شده است: بیان مسئله؛ شناسایی گزینه‌ها؛ کمی سازی گزینه؛ بکار گیری ابزارهای تصمیم سازی؛ انتخاب راهکارها مناسب؛ اجرای راهکار منتخب. لین^{۱۰} و همکاران (۲۰۱۰) مدلی جهت سیاست‌گذاری پیشنهاد دادند که موضوعات جدیدی تحت عنوان تشکیل یک کمیته خبرگی را در آن مطرح می‌کرد مدل آنها دارای چهار مرحله به ترتیب زیر می‌باشد: تشکیل کمیته خبرگی؛ تعیین معیارها؛ ساخت یک فرمت سلسله مراتبی (سطح اول اهداف کلان، سطح دوم اهداف جزئی و سطح سوم گزینه‌ها)؛ مقایسات جفتی تشکیل کمیته خبرگی موضوع مهمی است که موجب می‌شود خبرگان دولت با مشورت و تجربه‌ای دارند به حل یک مسئله اقدام کنند. ضعفی که مدل آنها دارند این است که تنها تدوین سیاست را مورد توجه قرار داده و از سه مرحله تعیین مسئله، اجرای سیاست و ارزیابی پسین غفلت شده است و لذا مدل کاملی جهت سیاست‌گذاری نیست. قوی فکر^{۱۱} و همکاران (۲۰۱۱) نیز چرخه‌ای جهت سیاست‌گذاری و تحلیل سیاست شامل پنج مرحله پیشنهاد دادند که در همه آنها باید چشم انداز، ماموریت، اهداف کلی؛ اهداف جزئی، ارزش‌ها مورد توجه قرار گیرد مورد توجه قرار گیرند این پنج مرحله شامل موارد زیر می‌باشد: تشخیص مسئله؛ تنظیم راه حل؛ اجرا؛ پایش و ارزیابی؛ توجه به چشم انداز و اهداف و ارزش‌ها در تمام مراحل سیاست‌گذاری امری مهم است که قوی فکر در مدل خود مورد توجه قرار داده است در سال بریگمن^{۱۲} و همکاران (۲۰۱۲) نیز در جهت سیاست‌گذاری مدلی در این جهت صورت پیشنهاد کردند که شامل هشت مرحله می‌باشد: تعریف مسئله؛ تحلیل اهداف سیاست؛ توسعه ابزارهای سیاست؛ (برای حل مسئله و دستیابی به اهداف

سیاست)؛ مشورت؛ توافق؛ تصمیم؛ اجرا؛ ارزیابی در سال اهرنز^{۱۳} (۲۰۱۳) فرایند سیاست‌گذاری چین را دارای هفت مرحله اصلی برشمرد: ایده‌های سیاستی (که از سوی وزرا، بدنه مرکزی دولت و یاکنگره مردمی دریافت می‌شد)؛ دریافت حمایت از دولت، تهیه پیش نویس اولیه، تنظیم جلسه؛ پیشنهادات اصلاحی؛ تایید؛ اجرا؛ این مدل از ارزیابی‌های پیشین، حین اجرا و پسین گرفت و فورلانگ^{۱۴} مدلی (۲۰۱۴) را برای سیاست‌گذاری پیشنهاد دادند که از پنج مرحله تشکیل شده است: تعریف و تحلیل مسئله؛ تولید گزینه‌های مرتبط با سیاست توسعه معیارهای ارزیابی سیاست؛ ارزیابی راحل‌های؛ انتخاب سیاست ارجح. در نهایت در سال ۲۰۱۵ فریس در مقاله‌ای فرایند سیاست‌گذاری را دارای پنج مرحله معرفی می‌کند شکل‌گیری مسئله؛ شناسایی گزینه‌های سیاست؛ سیاست‌گذاری بر مبنای

شواهد؛ افزایش قابلیت‌ها؛ پایش و ارزیابی. در مدل سیاست‌گذاری اخلاقی ورزش کانادا (۲۰۱۸) رویکردهای هماهنگ (شرکای دولت، افزایش فرصت‌ها برای شرکای کلیدی برای هماهنگی) تعهد و ظرفیت‌سازی (افزایش تعهد و ظرفیت میان شرکای کلیدی) بسیج دانش (شوراهای تحقیقاتی دانشگاه‌ها، دولت‌ها، شرکای بین‌المللی) و نهایتاً در مدل‌های ذیل در جدول از نظر مراحل مختلفی که هر یک دارا هستند مورد بررسی قرار گرفته اند مدل سیاست‌گذاری کمیته اخلاق انجمن ورزشی انگلیس (۲۰۱۹) به شکل‌گیری مسئله؛ شناسایی گزینه‌های سیاست؛ سیاست‌گذاری بر مبنای شواهد؛ افزایش قابلیت‌ها؛ پایش و ارزیابی، بررسی پیامدهای عدم پذیرش، طرح ریزی مجدد (آزیتو و همکاران، ۲۰۱۹).

مدل	مراحل پیشنهادی
لاسو (۱۹۷۱)	هوشمندی، طرح مسئله، تعیین دستور کار (تعریف مسئله)، فراخوان راحل، اجراع خاتمه، ارزیابی
هنری و همکاران (۱۹۷۶)	تشخیص مسئله، تعیین اهداف مرتبط، انتخاب معیارهای ارزیابی، تعیین گروه مشتری، تعیین گزینه‌ها، تخصیص هزینه‌ای هر گزینه، تعیین اثربخشی هر گزینه، ارائه یافته‌ها
مک رای و ویلدا	تشخیص مسئله؛ تعیین شاخص‌ها برای انتخاب از میان سیاست‌ها؛ تولید گزینه‌های مختلف؛ انتخاب مسیر اقدام؛ ارزیابی سیاست پس از اجرا
بوکهلز (۱۹۸۵)	بروز مشکل؛ احساس و درک مشکل؛ یافتن راه حل‌هایی برای مشکل؛ و شکل‌گیری سیاست؛ تصویب و تایید سیاست؛ اجرا و کاربرد سیاست
کوید (۱۹۸۹)	فرموله بندی مسئله (تعریف)؛ جستجو برای یافتن گزینه‌ها؛ پیش بینی محیط آینده؛ مدل سازی تأثیرات گزینه‌ها؛ ارزیابی مقایسه و درجه بندی گزینه‌ها
جک بارکنوس (۱۹۹۸)	تنظیم جلسه (تعریف مسئله)؛ شکل‌گیری سیاست؛ اجرای سیاست؛ ارزیابی سیاست؛ بازخورد
پاردون و همکاران (۲۰۰۱)	تعیین معیارها؛ شناسایی گزینه‌ها؛ ارزیابی و انتخاب؛ ارزیابی فرایند و ارزیابی پیامد‌ها
فاره‌رنکورگ (۲۰۰۲)	طرح ریزی و احصا مسائل؛ شناسایی گزینه‌ها؛ ارزیابی و انتخاب؛ شکل‌گیری دیدگاه‌ها؛ اجرا سیاست‌ها؛ پایش؛ ارزیابی حین اجرا؛ ارزیابی پسین
هیل (۲۰۰۵)	بیان مسئله؛ شناسایی گزینه‌ها؛ کمی سازی گزینه؛ بکارگیری ابزارهای تصمیم‌سازی؛ انتخاب راهکارها مناسب؛ اجرای راهکار منتخب
لین و همکاران (۲۰۱۰)	تشکیل کمیته خبرگی؛ تعیین معیارها؛ ساخت یک فرمت سلسله مراتبی، مقایسات جفتی
قوی فکر	تشخیص مسئله؛ تنظیم راه حل؛ اجرا؛ پایش و ارزیابی؛ توجه به چشم انداز و اهداف و ارزش‌ها
بریگمن و همکاران (۲۰۱۲)	تعریف مسئله؛ تحلیل اهداف سیاست؛ توسعه ابزارهای سیاست؛ (برای حل مسئله و دستیابی به اهداف سیاست)؛ مشورت؛ توافق؛ تصمیم؛ اجرا؛ ارزیابی
اهرنز (۲۰۱۳)	ایده‌های سیاستی، دریافت حمایت از دولت، تهیه پیش نویس اولیه، تنظیم جلسه؛ پیشنهادات اصلاحی؛ تایید؛ اجرا؛ این مدل از ارزیابی‌های پیشین، حین اجرا و پسین
گرفت و فورلانگ (۲۰۱۴)	تعریف و تحلیل مسئله؛ تولید گزینه‌های مرتبط با سیاست توسعه معیارهای ارزیابی سیاست؛ ارزیابی راحل‌های؛ انتخاب سیاست ارجح
فریس (۲۰۱۵)	شکل‌گیری مسئله؛ شناسایی گزینه‌های سیاست؛ سیاست‌گذاری بر مبنای شواهد؛ افزایش قابلیت‌ها؛ پایش و ارزیابی

مدل	مراحل پیشنهادی
مدل سیاست‌گذاری اخلاقی رویکردهای هماهنگ (شرکای دولت، افزایش فرصت‌ها برای شرکای کلیدی برای هماهنگی) تعهد و ظرفیت‌سازی ورزش کانادا (۲۰۱۸)	(افزایش تعهد و ظرفیت میان شرکای کلیدی) بسیج دانش (شوراهای تحقیقاتی دانشگاه‌ها، دولت‌ها، شرکای بین‌المللی)
مدل سیاست‌گذاری کمیته اخلاق شکل‌گیری مسئله؛ شناسایی گزینه‌های سیاست؛ سیاست‌گذاری بر مبنای شواهد؛ افزایش قابلیت‌ها؛ پایش و انجمن ورزشی انگلیس (۲۰۱۹)	ارزیابی، بررسی پیامدهای عدم پذیرش، طرح ریزی مجدد

روش تحقیق

روش تحقیق در این پژوهش آمیخته اکتشافی است ابتدا داده‌های کیفی گردآوری شده، سپس با استفاده از رویکردهای تحلیلی که با سؤال تحقیق کیفی بهترین تناسب را دارند از لحاظ کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند، در نهایت بخش کمی بر اساس یافته‌های کیفی طراحی می‌شود (کرسول و کالرک، ۲۰۱۱: ۲۱۸). بدین منظور این مطالعه در دو فاز اصلی (بخش اول کیفی و بخش دوم کمی) انجام شده است. برای اجرای اولین بخش این پژوهش از شیوه جمع‌آوری داده‌ها کتابخانه‌ای و میدانی است در قسمت کتابخانه‌ای از مجلات، کتابها، پایان‌نامه‌ها پورتال‌های علمی بهره گرفته شده و به ایجاد پروتکل پیش از مصاحبه‌ها اقدام گردیده سپس در قسمت میدانی بخش کیفی از پرسشنامه نیمه ساختار یافته مددگرفته شده است در مصاحبه‌های بخش کیفی جامعه آماری متشکل از خبرگانی بود که در زمینه سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش تخصص علمی، اجرایی، تجربی و یا هر سه را دارا بودند از جمله (استادان دانشگاه که دارای کتاب یا پژوهش در زمینه اخلاق ورزشی بودند، مدیران سازمان‌های مرتبط با ورزش و همچنین مربیان ورزشی) که به شکل هدفمند انتخاب شدند و به طور کلی در جریان موضوع مصاحبه قرار گرفتند و سپس به بیان آرا و دیدگاه‌های خود درباره سؤالات مصاحبه پرداختند. مصاحبه، به طور نیمه ساختار یافته، با ۱۹ نفر که تمایل به همکاری داشتند انجام گرفت. نمونه‌گیری تا زمان اشباع داده‌ها ادامه یافت. و با استفاده از نرم افزار Maxqda کد گذاری انجام گرفته همانطور که در شکل ۱ مشاهده می‌شود، سپس با استفاده از روش تحلیل

مضون، سعی به ارائه مدل شده و در گام بعدی با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته با تعداد ۲۴ سوال و بر اساس طیف لیکرت اقدام به جمع‌آوری داده از جامعه ۳۸۵ نفری متشکل از (مدیران ورزشی، اساتید دانشگاهی، دانشجویان تربیت بدنی و ورزشکاران) با استفاده از دو نرم افزار spss و SmartPLS مدل ارائه شده مورد آزمون قرار گرفت.

یافته‌ها

هدف عنوان ماهیت اطلاعات موجود در را مصاحبه تعیین می‌کنند که کدام روش برای تحلیل مناسب تر است. در این پژوهش روش اصلی جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته است با توجه به هدف این پژوهش و ماهیت داده‌های بدست آمده از مصاحبه می‌توان بیان نمود که تحلیل مصاحبه بخشی از تئوری سازی قرار می‌گیرد. چراکه در پایان به یکسری دسته‌های مفهومی و مقوله‌ها دست می‌یابیم. در این پژوهش از روش تماتیک یا تحلیل مضون بهره جسته شده ابتدا مصاحبه به صورت متن کتبی در آمده و بعد از بررسی‌های آنها با توجه به نکات کلیدی، کد گذاری انجام شده است؛ طبقات مشابه در دسته‌های انتزاعی به نام مفاهیم و مفاهیم مشابه در دسته‌های مقوله‌ای مشابه، تم‌ها را تشکیل داده اند. در ابتدای به یافته‌های حاصل از مصاحبه خبره گان در قالب دو تم و تعداد ۹ مقوله و ۲۴ مفهوم می‌پردازیم.

تم محتوایی سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش

محتوایی سیاست‌گذاری اخلاقی در یک سیاست گذاری به آنچه که در رون مایه و ذات درونی سیاست‌گذاری را از لحاظ محتوا و جوهره

سیاست‌گذاری دارد را شامل می‌شود البته این تم توسط مقوله‌های متعددی تشکیل شده که در نهایت اولین تم را تشکیل می‌دهد. محقق پس از انجام مصاحبه‌ها به ۲۷۱ کد در رابطه‌ها با مصاحبه‌ها دست یافته که در ۴ دسته مقوله و در ۱۳ دسته مفهومی همانطور که در جدول ۱ نشان داده شده طبقه بندی شده است.

تم شکل فعالیت‌های سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش در سازمان‌های ورزشی ایران

شکل فعالیت‌های سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش در یک سیاست‌گذاری به آنچه که شیوه دست یابی به محتوای سیاست‌گذاری و رویکردهای دست یابی به این اهداف غایی دارد را شامل می‌شود البته این تم توسط مقوله‌های متعددی تشکیل شده، که در نهایت دومین تم را تشکیل داده. محقق پس از انجام مصاحبه‌ها به ۲۳۰ کد در رابطه‌ها با مصاحبه‌ها دست یافته که در ۵ دسته مقوله در ۱۱ دسته مفهومی، همانطور که در جدول ۱ نشان داده شده طبقه بندی شده است.

جدول ۱: دسته‌های تشکیل دهنده مقوله‌ها و تم‌ها

تم	مقوله‌ها	مفاهیم
	فلسفه اخلاق	تاکید بر فلسفه اخلاق در خط مشی گذاری
	تاکید بر اساس روانشناختی در خط مشی گذاری	فلسفه اخلاق در ورزش استفاده از شیوه‌های روانشناسی در رصد و حل مسائل استاندارد سازی چهارچوب روانشناختی اخلاقی تکیه بر توانایی مربیان گزینش مدیران اخلاقی
تم محتوایی خط‌مشی‌گذاری اخلاقی در وزارت ورزش و جوانان ایران	فعل و انفعالات اجتماعی و محیطی	تاثیر متقابل جامعه و اخلاق ورزشی بر همدیگر محیط دین فرهنگ منش پهلوانی الگوهای اخلاقی
	بسیج دانش و اطلاعات	مطالعه تحقیقات در جهان مشارکت با دانشگاه‌ها مشارکت با تدوین کنندگان منشورهای اخلاقی
تم فرم فعالیت‌های خط‌مشی‌گذاری اخلاقی در وزارت ورزش و جوانان ایران	تعاملات هدفمند تدوین استراتژی‌های خط مشی گذاری	تعامل با ذینفعان تعامل با مدارس، آموزش پرورش و محیط‌های آموزشی ورزشی برنامه ریزی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت انتخاب گزینه‌های اخلاقی
	کانون‌های کاربردی اخلاق ورزشی	تاکید بر مشاوران اخلاقی بهره‌گیری از پیشکسوتان
	تنوع قومیتی و پتانسیل‌های هم‌افزا	تاکید بر اشتراکات اقوام

Code System		501
+	تاکید بر فلسفه اخلاق در خط مشی گذاری	24
+	فلسفه اخلاق فلسفه اخلاق در ورزش	28
+	استفاده از شیوه‌های روانشناسی در رصد و حل مسائل	32
+	استاندارد سازی چهار چوب روانشناختی اخلاقی	16
+	تکیه بر توانایی مربیان	39
+	گزینه‌های مدیران اخلاقی	34
+	تأثیر متقابل جلسه و اخلاق ورزشی بر هم دیگر	19
+	محیط	17
+	دین	24
+	فرهنگ	22
+	منش پهلوانی	16
+	الگوهای اخلاقی	33
+	مطالعه تحقیقات در جهان	22
+	مشارکت با دانشگاه‌ها	17
+	مشارکت با تدوین کنندگان منشورهای اخلاقی	39
+	تعامل با ذینفعان	16
+	تعامل با مدارس آموزش پرورش و محیط‌های آموزشی ورزشی	18
+	برنامه ریزی کوتاه مدت میان مدت و بلندمدت	17
+	انتخاب گزینه‌های اخلاقی	16
+	تاکید بر مشاوران اخلاقی	18
+	بهره‌گیری از پیشکسوتان	14
+	تاکید بر لفتراکت	20
+	اقوام	
Sets		

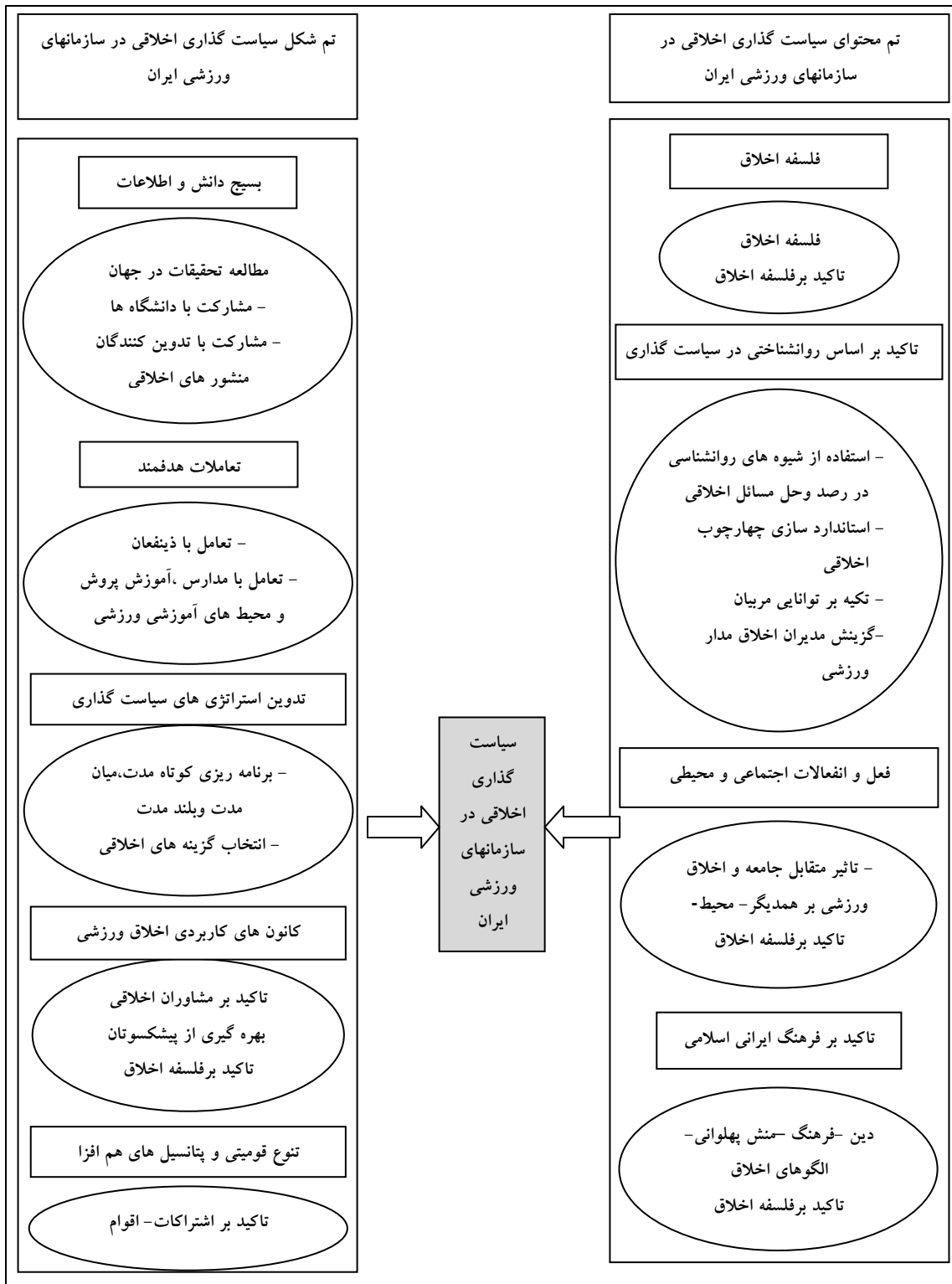
شکل ۱: خروجی مکس کیودا

فصلنامه خط‌مشی گذاری عمومی در مدیریت

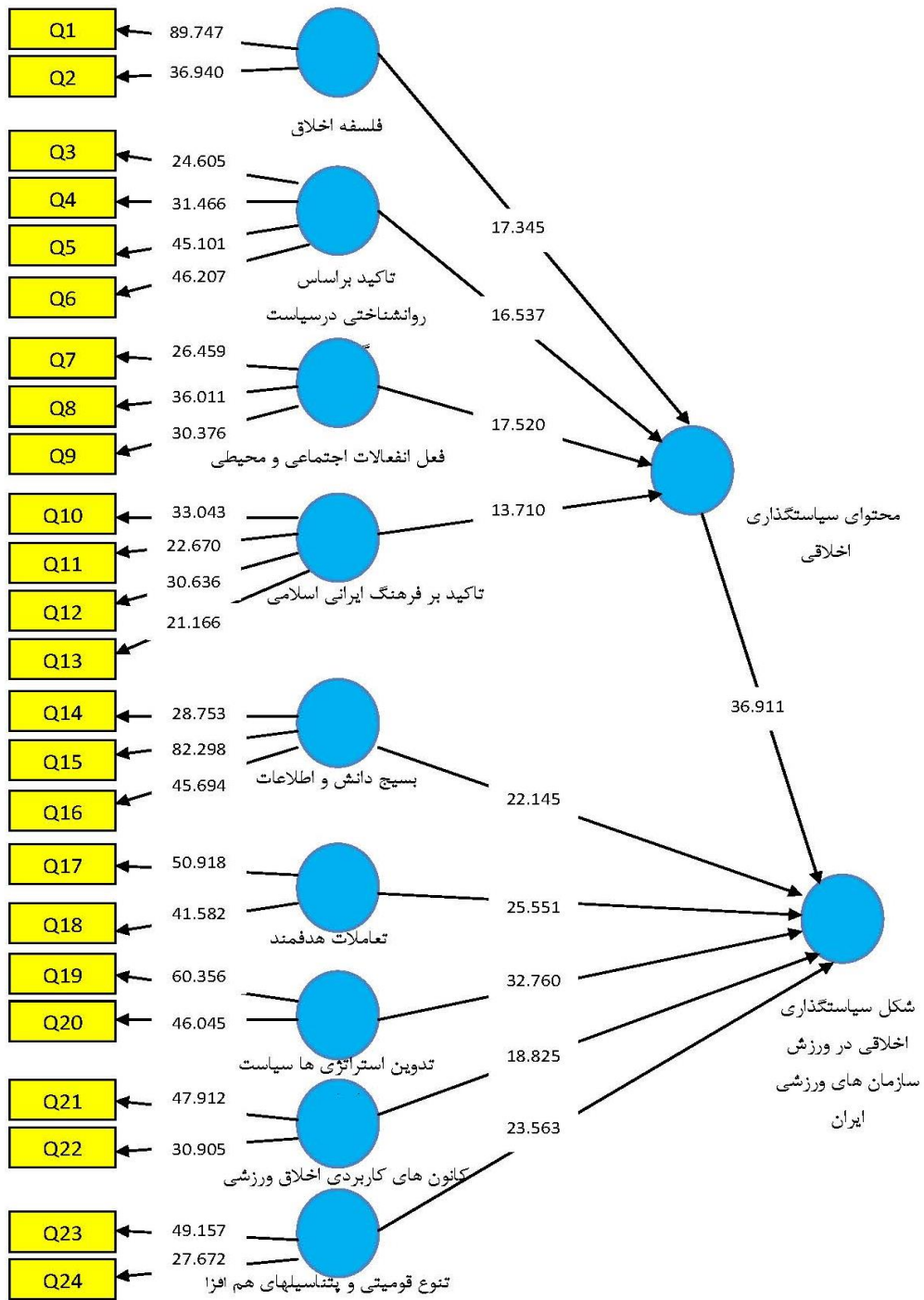
در حالت استاندارد (تحلیل مسیر) اجرا شد. همانطور در شکل ۴ نشان می‌دهد متغیرهای شناسایی شده دارای مقادیر R^2 معنادار بوده و ارتباط آنها مورد تایید قرار گرفته شده است. برازش مدل کلی $0/821841090357$ شده است که نشان از برازش کلی قوی مدل پژوهش دارد. وبه دلیل نرمال نبودن داده‌ها از شاخص KMO و آزمون بارتلتز برای کفایت حجم نمونه استفاده کردیم چون شاخص KMO از $0,7$ بیشتر بوده و در آزمون بارتلتز (Bartlett's Test) هم مقدار سیگ (Sig) از $0,05$ کمتر بدست آمده بنابراین کفایت حجم نمونه را برای معادلات ساختاری را تایید می‌کند.

مدل ارائه شده مورد آزمون قرار گرفته بطوریکه تعداد حجم نمونه ۳۸۵ نفر بود، ابتدا در نرم افزار Spss تحلیل شده وبه دلیل نرمال نبودن داده‌ها از خروجی آن در نرم افزار SmartPLS بهره گرفته شده. سپس در نرم افزار SmartPLS به مدلسازی پرداخت شد. مدل در محیط نرم افزار SmartPLS طراحی شده؛ با بررسی طرح‌های مختلف تلاش گردید تا تیپولوژی از محیط ایجاد شود که سازه‌ها بتوانند بیشترین مقادیر از R^2 تبیین کنند. ارزیابی معناداری پارامترهای PLS در نرم افزار SmartPLS مدل در حالت معناداری مقادیر (T-Value) مورد بررسی قرار می‌گیرد. همانطور که در شکل ۳ مشاهده می‌شود مقدار t آماری برای مسیرهای مورد نظر خارج بازه $-1,96$ و $1,96$ د.سپس "مدل

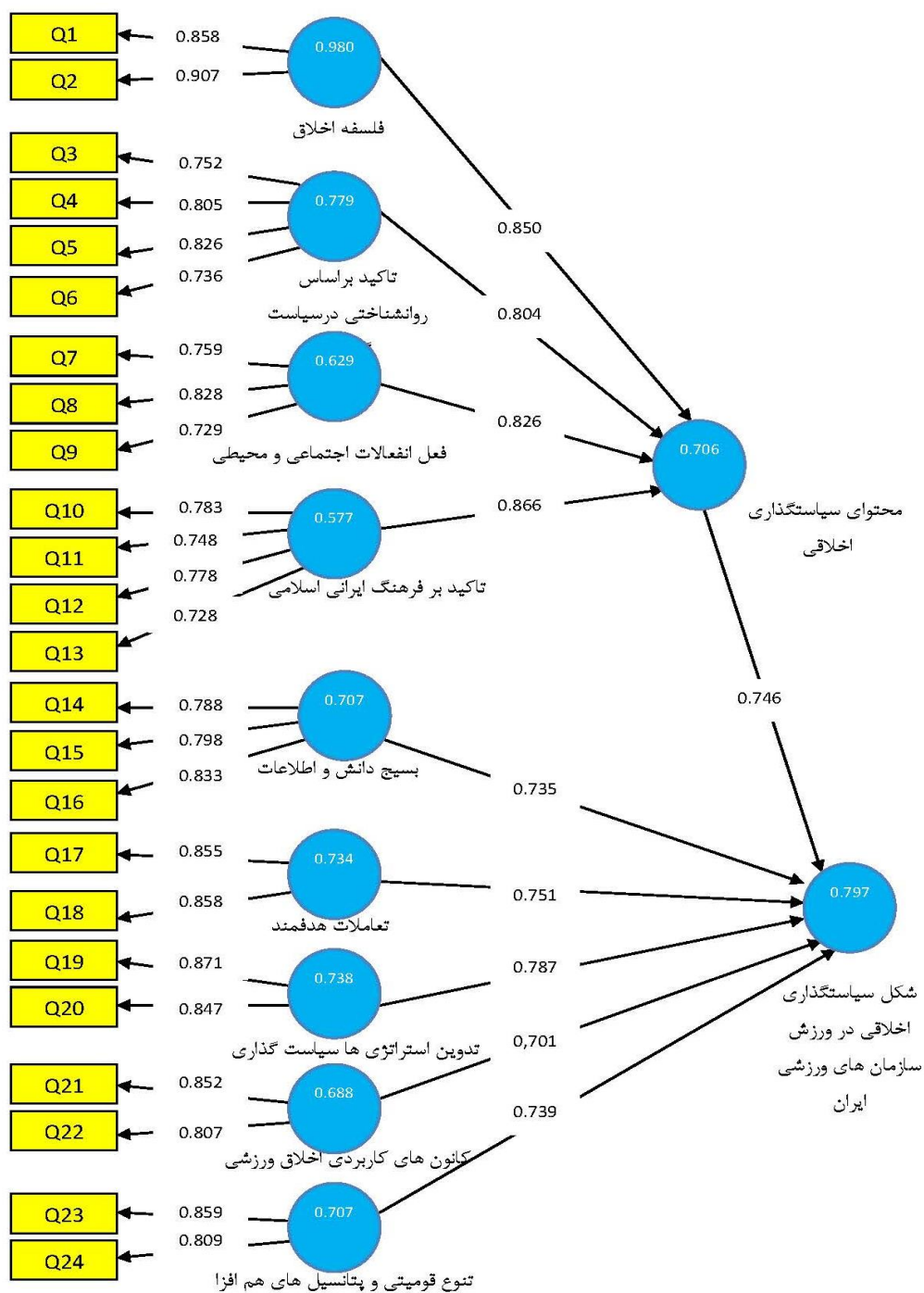
شکل ۲: مدل سیاست‌گذاری اخلاقی در سازمان‌های ورزشی ایران

فصلنامه خط‌مشی‌گذاری عمومی در مدیریت

شکل ۳: مدل در حالت معناداری مقادیر (T-Value)

شکل ۴: مدل در حالت استاندارد (تحلیل مسیر)

سال یازدهم / شماره سی و نهم / پاییز ۱۳۹۹

بحث و نتیجه گیری

عرصه ورزش را به مذاکره با ذینفعان در سطح اجتماعی و سازمانی فرا می‌خواند، این پژوهش با تحقیق ما در قسمت مقوله تعاملات هدفمند هم سویی دارد بطوریکه مشاهده می‌کنیم در این مقوله زیرمجموعه مفهومی با عنوان تعامل با ذینفعان داریم در پژوهشی دیگر نیز قوی فکر (۲۰۱۱) معتقد است بایستی به

از سویی دیگر می‌بینیم که جان و گریچ (۲۰۰۷) در مدل سیاست‌گذاری اخلاقی خود به شناسایی گزینه‌های اخلاقی و ارزیابی پیشین این گزینه‌ها تاکید می‌کند همچنین لین (۲۰۱۰) در پژوهشی توجه به ذینفعان را مورد تاکید قرار داده و سیاست‌گذاران در

اجرای سیاست‌گذاری اخلاقی توجه شود در این پژوهش نیز با تم شکل سیاست‌گذاری اخلاقی در ورزش سازمان‌های ورزشی ایران که بر نحوه اجرای سیاست‌گذاری اخلاقی اشاره دارد هم سویی دارد در پژوهشی مرکز مطالعات سیاست‌گذاری ورزش کانادا (۲۰۱۴) نیز بر تعهد و ظرفیت‌سازی که شامل افزایش تعهد و ظرفیت میان شرکای کلیدی برای دستیابی به ورزش اخلاقی کانادایی‌ها و بالابردن تعهد آگاهانه برای حفظ دست آوردهای اخلاقی و سوم بسیج دانش که شامل شوراهای تحقیقاتی دانشگاه‌ها، دولت‌ها، شرکای بین‌المللی است اشاره دارد در این پژوهش نیز می‌بینیم با مقوله‌های تحقیق حضار همسویی دارد بطوری که مشاهده می‌شود در مقوله تعاملات هدفمند و مقوله بسیج دانش و اطلاعات به دسته‌های مفهومی مطالعه تحقیقات در جهان، مشارکت با دانشگاه‌ها و مشارکت با تدوین کنندگان منشورهای اشاره شده است. فریس (۲۰۱۵) نیز در پژوهش خود به شکل اجرای سیاست‌گذاری اخلاقی توجه کرده و معتقد است بایستی با پایش و ارزیابی چه در مرحله اجرا و پسا اجرا همراه باشد نکته‌ای که در این پژوهش دیده مشاهده می‌شود و می‌تواند مورد مقایسه قرارگیرد مرحله ذکر شده تحت عنوان پایش و ارزیابی چه در مرحله اجرا و پسا اجرا در تحقیق حاضر لحاظ نشده و جای دارد که به این مبحث نیز توجه شود افزون و عسگرپور (۲۰۱۸) در پژوهش خود با اشاره به محتوای سیاست‌گذاری اخلاقی چنین بیان می‌کنند طیف وسیعی از اخلاقیات در گذر زمان می‌تواند در یک ورزشکار متجلی گردد که بنا بر نسبی و یا مطلق بودن شاخص‌های اخلاقی و عرفی وجود و یا عدم وجود آن را در گذر زمان و مکان می‌توان بررسی کرد (افروز و همکاران ۶۷، ۱۳۹۸) این پژوهش نیز در تم محتوای سیاست‌گذاری اخلاقی و الی‌خصوص دو مقوله تاکید بر اساس روانشناختی در خط‌مشی‌گذاری و فعل و انفعالات اجتماعی و محیطی همسویی دارد. و نیز در

پژوهش دیگر صفری دولو و فهیم دین (۲۰۱۹) چنین نتیجه گرفت که ارزش‌های اخلاقی در ورزش دانشگاهی را از طریق راهبردهای آموزشی، ورزشی، پژوهشی، اطلاع‌رسانی توسعه داد و منتظر رشد ارزش‌ها و اخلاقیات در ورزش بود که (دلو و همکاران ۸۷، ۱۳۹۸) این نتیجه‌گیری ایشان با پژوهش ما در بخش محتوای سیاست‌گذاری همخوانی دارد. قربانی و امیری مقدم (۲۰۲۰) چنین یافته‌های خود را مطرح میکنند که جایگاه منش و رفتار ورزشکاران و تمامی افراد برجسته در ورزش کشور، در نتیجه برخورداری از یک تصور و مجموعه‌ای توسعه یافته از ارزش‌های اخلاقی و ترویج و پرورش آن نقش مهمی خواهد داشت (قربانی و امیری مقدم ۱۶۷، ۱۳۹۸) در تحقیق حاضر هم مشاهده می‌کنیم که در مقوله تاکید بر فرهنگ ایرانی اسلامی با دسته‌های مفهومی دین، فرهنگ، منش پهلوانی و الگوهای اخلاقی اشاره شده همچنین اشنایدر (۲۰۲۰) در تحقیق خود به یافته‌های همسوی خود در راستای لزوم توجه به اخلاق در ورزش اشاره می‌کند و عنوان میدارد که توجه به اخلاق سبب ارتقاع و اکنش‌های رفتاری مثبت در میان افراد می‌شود همچنین بر لزوم سیاست‌گذاری اخلاقی اشاره می‌دارد (اشنایدر ۱۴۶، ۲۰۲۰). در تحقیقی دیگر برونو (۲۰۲۰) به یافته‌های همسو دست یافته بطوری که بر نقش آموزش اخلاقی در ورزش توجه می‌کند و بیان میدارد مدارس و معلمین ورزشی می‌توانند نقش موثری در این راستا ایفا کنند (برونو ۲۳۶، ۲۰۲۰) در تحقیق حاضر هم مشاهده می‌کنیم که در دسته مفهومی تعامل با مدارس، آموزش پرورش و محیط‌های آموزشی ورزشی اشاره شده. یافته‌های این تحقیق میتواند مورد استفاده نهادهای سیاست‌گذار و همچنین سازمان‌های اجرایی ورزش کشور قرار گیرد. به نظر می‌رسد در سیاست‌گذاری‌های اخلاقی توجه به محتوای خود سیاست‌گذاری از لحاظ اخلاقی بودن ماهیت سیاست‌گذاری اهمیت دارد.

منابع و مآخذ

- قمی، محسن. (۱۳۸۷). اخلاق حرفه‌ای مدیران، تهران، نشرین الملل، چاپ شانزدهم
- سلطان حسینی، محمد و همکاران (۱۳۹۲)، استفاده از روش تحلیلی سلسله مراتبی (AHP) در اولویت بندی موانع توسعه اخلاق حرفه‌ای در رسانه‌های ورزشی، سال پنجم، شماره سوم.
- نقوی، محبوبه و همکاران (۱۳۹۹)، شناسایی و مدل سازی عوامل شکل دهنده رفتارهای اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای ایران، مجله مدیریت ورزشی، سال دوازدهم شماره یکم.
- نوربخش، پیروش و همکاران (۱۳۹۳)، رابطه علی بین منبع کنترل و اخلاق سازمانی با رضایت شغلی: ارائه الگویی برای محل کار، مجله مدیریت ورزشی، سال ششم، شماره سوم.
- صفری جعفرلو، حمیدرضا و همکاران (۱۳۹۶)، تحلیل کیفی انتشار ارزش‌های اخلاقی ورزش در بین دانشجویان: مطالعه داده‌ها. مجله مدیریت ورزشی، سال نهم، شماره چهارم.
- نامی، مایک. تمرین، اخلاق و فلسفه. ترجمه راستگر، صبا. تهران. حکمت و اطلاعات دانش، سال هفتم، شماره ده.
- الوانی، سیدمهدی؛ شریف زاده، فتاح (۱۳۹۲)، فرآیند سیاست گذاری عمومی، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، چاپ یازدهم.
- دنسک، جوی تی و دنی روزنبرگ. ۱۳۹۴. اخلاق در مدیریت ورزشی. ترجمه سید محمد حسین رضوی، تهران، انتشارات سازمان تربیت بدنی.
- کاشف، مجید (۲۰۱۷)، اخلاق بازیهای المپیک و مقایسه آن با ورزش در ایران باستان فصلنامه المپیک، سال سوم، شماره چهارم.
- افروزه، محمد صادق (۱۳۹۸)، شناسایی مولفه‌های اخلاقی ورزشکاران کشتی ایران، تحقیق در ورزش‌های آموزشی، سال ششم، شماره چهارم.
- سافاری دولو، میترا (۱۳۹۸)، شناسایی و تبیین عوامل موثر در پیشرفت اخلاق در ورزش‌های دانشگاهی، تحقیق در ورزش‌های آموزشی. سال نهم، شماره ششم.
- قربانی، محمد حسین (۱۳۹۸). شناسایی و توسعه مدلی از ارزش‌های اخلاقی در ورزش ایران، تحقیق در ورزش‌های آموزشی، سال نهم، شماره پنجم.
- Schneider, R.C. (2020). Developing moral sport policies through act-utilitarianism based on Bentham's hedonic calculus. *Sport Management International Journal*, 6 (2), 95-106.
- Bruno, A. R. (2020). "Ethics in Sport - Guidelines for Teacher" Luso-Illyrian Institute for Human Development, *Psychology of Sport and Exercise*, 7 (3)151-155.
- Azitu, G. K. (2019). The past, present and future of research on judgment and decision making in sport", *Procedia - Social and Behavioral Sciences Journal*, 9 (6)76-95.

یادداشت‌ها

- ¹ J.Anderson
² Lerner&Lasswell
³ Douy
⁴ MacRae
⁵ Buchholz
⁶ Quade
⁷ Jack Barkenbus
⁸ Purdon
⁹ Fahrenkrog
¹⁰ Chun-hsu Lin
¹¹ Ghavifekr
¹² Bridgman
¹³ Ahrens
¹⁴ Kraft & Furlong